

La pel·lícula de la història Es crema (un cinema de) París?

Francesc M. Rotger

Hollywood
contra Franco

No dic la veritat si no reconec que vaig tenir dubtes abans d'anar a veure *Malditos bastardos*. Hmmm, no sé... Tarantino ficat a la Segona Guerra Mundial... A la fi, vaig seguir els consells dels meus companys (i, així i tot, amics) Javier Matanzas i Rafa Gallego, i vaig anar al Rívoli, que cada dia més és el meu cinema favorit, almanco a Palma. Justament, un dels aspectes que més m'agraden d'aquesta pel·lícula es la sala de projecció parisenc que serveix d'escenari protagonista i on es desenvolupa l'apoteosi final (amb sang i fetge, és clar; amb Tarantino, no podia ser d'una altra manera). Aquest espai és un d'aquelles palaus del cel·luloide, assimilables als vells teatres pel que fa a l'art dramàtic, i que avui per desgràcia ja han desaparegut de les nostres ciutats. Els pocs que encara hi sobreviuen s'han reconvertit en multisales (fins i tot el Rívoli mateix), encara que (sens dubte) és molt pitjor que tanquin les portes per sempre, substituïts per complexos de minilocals integrats en centres comercials espantosos i remots. La propietària i gerent d'aquest cinema de París, o més ben dit l'actriu que la interpreta (la francesa Mélanie Laurent), suposa un altre argument a favor de *Malditos bastardos* (em sap greu; però sempre que veig Brad Pitt tenc la sensació que fa de Brad Pitt).

El documental d'Oriol Porta *Hollywood contra Franco* segurament ha costat una porció infinitesimal del pressupost de *Malditos bastardos*. Però, sincerament, jo el vaig gaudir més que la pel·lícula

de Tarantino (que no em sembla dolenta en absolut). També és cert que el cineasta català disposa de la col·laboració de tota una estrella (Susan Sarandon) com un dels seus testimonis, i d'un bon grapat d'altres que hi surten en fragments de les seves pel·lícules: Gregory Peck com a maqui, Anthony Quinn com a guàrdia civil del franquisme, Gary Cooper i Humphrey Bogart com a voluntaris del bàndol republicà... A més hi intervé una de les persones que més bé parlen de cinema (i més en saben): Romà Gubern, que ens narra aquella aventura viscuda amb Jaime Camino (realitzador d'*Un hivern a Mallorca*) i Alvah Bessie (brigadista internacional i guionista perseguit pel maccartisme) a l'Espanya que viu encara sota la sinistra dictadura. L'evolució política per la qual, als Estats Units, els excombatents del batalló Lincoln varen passar d'herois (lluitadors per la democràcia) a delinqüents (sospitosos de comunisme, resulta esgarriosa i ens fa reflexionar, encara ara, entorn del fràgil equilibri entre llibertat i seguretat).

Els vincles entre les diverses etapes del nostre passat i el cinema són presents en altres estrenes recents de les nostres cartelleres. L'excel·lent *El secreto de tus ojos*, de Juan José Campanella, se situa, parcialment, a la ferotge dictadura argentina. *Vicky el vikingo* (edat mitjana) és l'enèsim intent d'adaptar a la pantalla gran una sèrie d'èxit de fa anys. Àgora, el nou Amenabar, també s'inspira, òbviament, en el passat. ■